Ч. 197 (15.018). Львів, середа 7. вересня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Мобілізація резервістів у Франції.

ВІДПУСТКИ У ФРАНЦУСЬКІЙ АРМІЇ ВІДКЛИКАНІ

В понеділок пополудні Авас повідомив у офіційному комунікаті, що

з огляду на скріплення німецьких військ на французькому пограниччі відкликано відпустки в армії та покликано під зброю резервістів, щоб збільшити залогу лінії Мажіно.

Є це виключно превенційні засоби, тому вони не повинні непокоїти публичної опінії; загальна ситуація йде до злагіднення.

Гітлер у Нірнберґу.

Гітлер приїхав спеціяльним поїздом з Мінхену до Нірнберґу, де повитала його прибічна сторожа й мін. Гес. У 16. год. Гітлер приїхав до ратуша; у присутности високих державних та партійних достойників повитав його посадник Нірнберґу Лібль. Гітлер відповів, загреміли фанфари — конгрес отворено. Бере в ньому участь коло 600.000 осіб.

ЗАКОРДОННІ ЖУРНАЛІСТИ НА НІРНБЕРСЬКОМУ КОНГРЕСІ.

На партійний конгрес приїхало до Нірнберґу 250 спеціяльних кореспондентів закордонних часописів, з того з Анґлії, Америки та Франції по 25, з Італії 20, з Польщі 18, з Мадярщини й Голяндії по 12, зі Швайцарії 11, з Румунії та Південної Америки по 8, з Туреччини 5, з Греції 2. По одному кореспондентові приїхало з Чехословаччини, Литви, Норвеґії, Летвії, Портуґалії, Іраку, Ірану, Індії, Данії, Болгарії, Бельґії, Єгипту.

Цікаве, що лиш один кореспондент приїхав з Чехословаччини, дарма, що нірнберський конґрес може заважити на долі Чехословаччини.

ГІТЛЄР ДАСТЬ ДИРЕКТИВИ ЛИТОВСЬКИМ НІМЦЯМ.

Як говорять у Ковні, на нірнберський конґрес виїде делеґація німців з Литви, зложена з 20-ох осіб. Гітлер прийме їх на окремій авдієнції та дасть їм директиви, яке становище мають вони заняти до литовців.

—o—

Чехословацький уряд йде на дальші уступки

СУПРОТИ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ?

Після засідання політичного комітету чехословацької ради міністрів появився в понеділок вечором комунікат, який заповідає, що **в найближчому часі уряд оголосить свої внески у справі судетських німців.**

Коментуючи той комунікат, льондонська преса висловлює здогад, що

праський уряд заповідає далекойдучі уступки супроти судетських німців. Під британським натиском Прага — мовляв — опрацювала „4. плян", максимально зближений до 8-ох точок карльсбадської програми.

Лиш проти одної точки тої програми Прага ще видвигає застереження: вона не хоче дозволити поширювати націонал-соціялістичну ідеольоґію серед судетських німців.

ЛЬОРД РАНСІМЕН І ПРАСЬКА БІРЖА.

Праський часопис „Монтаґ" помістив вістку, що Рансімен виїхав; це викликало несупокій і мало вплив на біржу. „Монтаґ" **сконфіскували.**

„ПОЛОЖЕННЯ В СУДЕТАХ НЕВИНОСИМЕ" — СТВЕРДЖУЄ ПРОВІД СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПАРТІЇ.

Пресове бюро судетсько-німецької партії повідомляє офіційно: „Вчора відбулася в Еґері конференція Генляйна з послами Франком, Кундтом, Петерсом, Рошом, Шебековським і Шіксданцом. Делеґація на переговори зложила великий звіт про теперішню ситуацію, Генляйн — про розмови з Гітлером та Ґваткіном.

Дальше порушено низку фактів, які доказують, що **діяльність влади зовсім не причиняється до злагіднення ситуації в Судетах, яка є невиносима.** Її можна змінити лише впроваджуючи негайно в життя 8 основних постулятів Генляйна."

ЛЬОРД РАНСІМЕН У ПРЕЗИДЕНТА БЕНЕША.

Льорд Рансімен відвідав у понеділок перед полуднем през. Бенеша та відбув з ним 3-годинну розмову. Він поінформував мабуть Бенеша про розмови Ґваткіна з Генляйном.

—o—

Не було замаху на єгипетського короля.

Як подає Домеї, в єгипетських офіційних колах заперечують вістку про замах на короля в Александрії. На ділі щойно після плавацьких змагань та відїзду короля вистрілив нехотячи Асфер, син відомого адвоката і зранив одного італійця.

Невдалий переворот у Чілє.

В понеділок вибухла в Сантіяґо де Чілі револьта. Повстанці — здебільша студенти — обсадили університет, де скоро піддалися, та касу робітничих обезпечень, де боронились до останньої каплі крови.

Згинув 1 карабінер та 58 повстанців

ВИНЯТКОВИЙ СТАН

Влада оголосила винятковий стан, але небавом його скасувала, бо револьту здавлено без труду, а на провінції вона не найшла відгуку. Уряд зажадав від парляменту повновластей, щоб запобігти таким подіям на майбутнє

АРЕШТУВАННЯ.

У звязку з переворотом арештовано б. президента ген. Карльоса Івнеза, що й тепер кандидував на президента; він жив на вигнанні в Арґентині.

У Ню Йорку допускають можливість, що провідники змовників підтримували звязок зі закордонними чинниками

Сила як міжнародній чинник.

Львів, 6. вересня 1938.

Мірилом реальних відносин між державами й народами є сила, груба фізична та матеріяльна сила. Біда тій державі, яка не спроможна у кожнім випадку протиставитися свому окруженню рівною, коли не більшою сумою фізичних та матеріяльних засобів і ресурсів; каліку та перекотиполе на історичному роздоріжжі уявляє собою той нарід, що на своє право до життя у сімї народів не має інших арґументів, як тільки відклики до почуття справедливости, гуманности та інших сльозавих „братніх братерств", словом — коли за цими сентиментами не стоїть здоровий, озброєний кулак.

Те саме право сили діє у відношенні до т. зв. національних меншин. Можуть назвати себе щасливими ті з них, за якими стоїть рідна кровю та мовою держава. Сотка тисяч поляків на чеському Шлеську може сміло домагатися таких самих прав, як поверх пів міліона українців на Закарпатті або три з половиною міліонів німців з области Судетів саме тому, бо над річкою Ользою стоїть озброєний польський вояк; за чеськими мадярами побивається будапештенський уряд з таким успіхом, що від заспокоєння домагань мадярської національної меншини в Чехословаччині залежна ратифікація потрібного Малій Антанті договору з Блед; якою силою заважило на дальшій долі чехословацької республики втручання Німеччини дотично судетських німців і до яких меж те втручання дійшло, свідчить один факт, що становить до деякої міри новум у міждержавних взаєминах і торкається суті державної суверенности взагалі. Цей факт — побут Генляйна у Гітлера.

Німецьке офіційне бюро принесло на днях вістку, що провідника судетських німців Генляйна приняв у себе канцлер Німеччини Гітлер і Генляйн не тільки зреферував йому сучасний стан переговорів судетських німців з праським урядом, але й дістав від нього інструкції у справі дальшої боротьби та дальшої тактики.

Припустім, що візита Генляйна у Гітлера була в якийсь спосіб сиґналізована у праській президії міністрів, байдуже, безпосередньо чи посередньо через анґлійського дорадника Рансімена. Але вже сам факт, що громадянин одної держави їде по інструкції до голови іншої держави, ставить коміть головою досьогочасне розуміння державної суверенности й відношення громадянина до держави, якої він є членом. Прецеденс вартний уваги з ріжних оглядів.

Бо уяви собі, читачу, можливий анальогічний випадок з ближчого нам політичного терену. Що сказав би нпр. польський уряд і який гомін підняв б нпр. польська преса, якби якогось ранку появилася нпр. німецька офіційна вістка, що німецький канцлер Гітлер приняв на послуханні котрогось з провідників німців у Польщі, не важно кого: Гасбаха, Візнера чи Уліца, обговорив з ними політичне становище німців у Польщі та... приписав йому маршруту

боротьби з польською републикою? Чи польський уряд не запротестував би — з погляду права суверенности держави слушно — проти втручання у внутрішні справи Польщі, чи не посадив би такого смільчака, що змовляється з головою чужої держави, на лаву обвинувачених за державну зраду та чи польська преса не пятнувалаб такого громадянина-німця як зрадника і злочинця?

Міжтим факт явної інгеренції Німеччини в чехословацькі справи „на всіх европейських язиках" приймають як нормальну, леґальну й самозрозумілу подію, яка не вимагає ніяких диплиоматичних коректив і не варта навіть коментарів.

Супроти малої та слабої Чехословаччини справа державного суверенітету показується фікцією. Рішає просте відношення сил і крапка.

Українські національні меншини у Польщі, в Румунії та Чехословаччині, що не мають за собою ніякої рідної державної протекції, глибоко переживають і на собі день у день досвідчують, що це значить відношення реальних сил. Демонстрував це колись Лейба Троцький у телефонічній розмові з Винниченком словами: „Скільки корпусів війська стоїть за вами?" Пригадав нам вагу мови крісів і краківський „Час" з приводу автономічної резолюції УНДО з 7. травня ц. р., заявляючи, що українське домагання територіяльної автономії — справа нереальна, бо за нами не стоїть ніяка держава. Це саме нагадує нам зрештою кожного дня наше сучасне положення і буде пригадувати грізною мовою фактів доти, доки останній московський червоноармієць толочить брудними ногами святі місця престольного Києва.

Навчені власним і чужим — останньо чехословацьким — досвідом і брутально поучувані чужими, що тривкі та солідні відносини між державами й народами засновуються не на угодах, не на заявах а на гармонійнім відношенні реальних сил, мусимо сьогодні і серед найтяжчих обставин, полишені самим собі, дбати за творення таких сил на всіх ділянках життя. Те, що буде завтра, ніким нерозгадане. Але потенціяльні сили українства такі молоді та великі, що те завтра, міряючи відношенням реальних сил, повинно бути наше.

Друни українською мовою

У ЗВЯЗКУ З ВІДМОСКОВЛЕННЯМ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

I.

Акцію так званого відмосковлення (а не украінізації) православної церкви на наших етнографічних теренах у Польщі требаб зарахувати до дуже важних виявів нашого національного життя. Сьогоднішня стадія цієї акції вимагає того, щоб на неї кинути кілька промінчиків світла.

Відмосковлення церкви почалося на Україні одночасно з національним відродженням, що його започаткувала революція 1917 р. Зрозуміла річ, що коли почали усувати російський намул з нашого життя, не могло воно не торкнутися й церкви, яку Росія зробила одним із засобів русифікації.

Тому, що церква на Україні знаходилася в руках московської єрархії, прийшло навіть до створення власної Української Автокефальної Церкви з митрополитом Липківським. Ця церква (не торкаючись її канонічних основ) уявляє собою, такби мовити, абсолютно чистий зразок української церкви — від традицій аж до повсякденної і богослужбової мови.

Власне в такій повні, а не тільки в богослужбовій мові уявляли собі діячі 1917—1920 років відмосковлення церкви, бо таксамо уявляли собі й відмосковлення всього нашого українського життя. Першим же кроком мало бути відсунення від церкви ворожого елементу з метою припинити його саботажну роботу. Бо справді годі було уявити собі, щоб український нарід, скидаючи з себе пута неволі, міг допустити, щоб вони нанову навязувалися в затишку церкви.

Було це правом українського народу, господаря своєї землі, і ніхто з росіян на Україні не повинен був добачати в цій акції ні національної образи, ні особистої кривди. Але сталося інакше. І тому не диво, що в церковній ділянці почалася сильна боротьба, звернена перш... проти славянської мови, дуже зросійщеної. Усуваючи російську мову з урядів, самоуправ і взагалі із свого громадського життя, український нарід почав енергійно усувати її і з церкви, і разом з нею і славянщину.

По катастрофі 1920 р. церковно-українізаційний рух на Україні мусів був припинитися. Зате українські політичні еміґранти ідею розмосковлення церкви понесли з собою в чужі країни й там — чи в таборах чи на волі, — де лиш знайшовся священник-українець, відбували й відбувають богослуження в живій українській мові. В Канаді навіть повстала окрема Українська Автокефальна Церква на чолі з архиєп. Теодоровичем.

Ясна річ, що українці [redacted] які ввійшли в склад польської держави, відчуваючи більше над собою руки Москви, продовжували тут відмосковлення православної церкви, навертаючи її до старих традицій і форм з попередніх століть.

Були моменти, коли поодинокі польські рішальні чинники в добре зрозумілих державних інтересах сприяли, а бодай не перешкоджували розмосковленню церкви, бачучи в цій акції, так мовитиб, відмосковлення самого життя й можливість витворення того „відмінного психічного типу", про який недавно казав п. Дунін Борковський у своему інтерв'ю, надрукованому в „Політиці".

Але знаходилися чинники й іншого погляду, які дійшли врешті до думки про ревіндикацію душ, що дає в практиці цілковито протилежні наслідки: одноцілий з росіянами церковний фронт і зміцнення старого „російського психічного типу".

І в імлі минулого починають зарисовуватися й тінь монаха Віталія й тіні подібних чинників з кінця XVIII століття

II.

У звязку з ріжними явними й тайними перешкодами відмосковлення православної церкви в Польщі переходило ріжні стадії й набирало ріжних форм, але за 18—20 років ні разу не вийшло на той широкий і повний шлях, який намітили його перші творці.

В межах Польщі перше місце в справі розмосковлення православної церкви має Волинь. Ця акція тут ішла із світських кіл при підтримці нечисленного духовенства. Згодом перебирає її в свої руки Українська Парляментарна Репрезентація, яка випустила в ... р. відомого „відкритого листа" до митрополита Діонисія з катеґоричним домаганням розмосковлення православної церкви. Влітку ... року дійшло до порозуміння між українським громадянством і вищою церковною владою ... ла намічена широка програма, що цілковито ... повідала первісній ідеї привернення церкви ... чного українського характеру.

Головні точки її були такі: введення української мови в богослуження, проповідях, у зносинах з парохіянами: українізація ...

Перебудова Чехословаччини.

Прага, 4. вересня 1938

В надзвичайно важкій ситуації опинилася чехословацька республика. Чехословацько-судетський конфлікт вийшов за межі „внутрішнього питання" і став центральною проблемою европейських держав. У вирішенні цієї, на сьогодні такої актуальної проблеми, зацікавлена поза ЧСР у першу чергу Німеччина.

Перед тижнем маршал Ґерінґ у розмові з англійським журналістом зясував пляни і розрахунки сьогоднішньої німецької заграничної політики. Він заявив, що по Австрії мусять прийти на чергу німці в Чехословаччині. Це питання німецької народньої чести і престіжу народнього соціялізму, який має у своїй програмі обєднання всіх німців. На закінчення своєї розмови маршал Ґерінґ додав: „Англійці напевно не зробилиб інакше".

Як буде вирішена справа судетських німців, говорити покищо передчасно. Одно тільки ясне, що вона мусить бути вирішена і то в найкоротшому часі. Правдоподібно, що при її вирішенні до збройного конфлікту не дійде. Цим разом амбіція Німеччини буде задовольнена порозумінням між Прагою і Берліном, на підставі якого чехословацька республика буде перебудована на швайцарський лад.

Покійний президент Масарик часто говорив: державність легче здобути, як потім її втримати. Через те він аж до своєї смерти носився з думкою завести в ЧСР кантони — чеський, німецький, словацький та український з культурною автономією для інших невеличких меншин. Амбітні, зарозумілі чеські політики не зрозуміли вчас свого великого президента.

Чехословацько-судетонімецький конфлікт тепер вступає в третю фазу свого розвитку. Перший проект його вирішення запропонували судетські німці устами Конрада Генляйна підчас карльсбадського зїзду на весні ц. р. Вони домагалися повної рівноправности з чехами, тобто територіяльної автономії. Цей проект празька влада згори відкинула.

Другий проект порозуміння запропонував уряд Годжі. Це т. зв. меншинний статут, який своїм змістом відповідає більш-менш культурній автономії. На таке знову німці не захотіли пристати.

Щоб вивести чесько-німецький спір із сліпої вулиці ініціятиву перебирає до своїх рук англійський посередник льорд Рансімен. Його ближчі проекти що невідомі ширшому загалові. Але все промовляє за тим, що вони зводяться до кантонізації республики. Цей плян уважають проектом англійської влади і тому обі ворогуючі сторони мусять заняти виразне становище до нього. Ясно, що урядові Годжі не залишається нічого іншого, як погодитися на цей плян своїх дорадників. Таким чином вирішення цього спору залежатиме від Генляйна, тобто від канцлера Гітлера.

Характеристична річ, що в найтяжчій добі істнування республики всі національні меншини ЧСР намагаються використати сприятливу ситуацію для своєї мети. Не згадуємо вже про те, що навіть невеличка (не цілих 100.000) польська меншина вимагає для себе малощо не територіяльної автономії, але й представник „московської меншини" на Закарпатті, посол Фенцик і той намагався скласти свої жалі перед льордом Рансіменом проти чехословацької влади. Лиш українці на Закарпатті й далі поводяться льояльно до держави, з якою добровільно звязали свою долю. На жаль, влада ніяк не може чи не хоче зрозуміти такої поведінки української людности Закарпаття. Вона й далі своїми русотяпськими ходами провокує українське льояльне населення краю і вбиває в ньому віру в можливість безпосереднього порозуміння та в добре співжиття двох братніх народів. А що воно так, то досить переглянути закарпатську пресу, зокрема щоденник „Нова Свобода". Постійні білі плями кажуть ясно про нинішні українсько-чеські взаємовідносини. Чи ще мало ворогів серед своїх сусідів і громадян мають чехи?!

Д. М—ч.

нецької духовної семинарії; переклад й видання богослужбових книжок українською мовою; видавання церковно-релігійного часопису й книжок того самого характеру нашою мовою й т. д. Санкціонували всі ці заходи відомі почаївські постанови з вересня того самого 1924 р. І справді зараз у Варшаві почав виходити часопис „Духовня Бесіда", видрукували кілька підручників і почали друк богослужбової евангелії українською мовою (великого розміру, кирилицею). Створено також при митрополії спеціяльну перекладову комісію.

Але часи Ст. Грабського дихали чим іншим, і започаткована акція відмосковлення православної церкви почала то в тій, то в іншій ділянці гальмуватись і врешті завмирати. Не поміг і церковний зїзд у Луцьку в 1927 р.

Дехто думав, що „український рух" у церкві сам собою спиниться. Але як почався він з низів, так і йшов далі в цих низах, як явище природне, стихійне, що його все підтримує й підсичує саме життя.

Воєвода Юзевський, шукаючи собі опертя в українських масах, у перших роках свого панування на Волині розмосковлення церкви підтримував, а його орґан „Українська Нива" зробила собі з „української церкви" головного коника, на якому їхала в село. Врешті коник зїздився, запрягали його щораз рідше, а наприкінці зовсім занедбали.

І власне тоді виявилося, що українізаційний, чи пак розмосковленецький рух у церкві — це рух чисто народній. Його перебрали в свої руки самі народні маси та з огляду на ріжні перешкоди, почали вести майже революційним способом, особливо свідома сільська молодь. Ця акція осягнула найбільше народне напруження в 1936-му і в першій половині 1937 року, коли селяни почали самі вирішувати свої взаємини з тими священниками, що не хотіли говорити, проповідувати чи служити по українськи.

І знову треба підкреслити, що не була це боротьба виключно за українську богослужбову мову, але за усунення з церкви московського духа, ворожого до всього українського, обрзливого для гідности свідомих народніх мас. Була це боротьба за остаточне знищення російського „психічного типу".

Цього моменту не зрозуміли польські політики й замість підтримати відмосковлення церкви, а бодай не перешкоджувати йому, започаткували згадану вище „ревіндикацію душ".

Результати вже відомі. Небезпека для церкви взагалі змусила маси й духовенство припинити внутрішню боротьбу за характер церкви, за її дух та „психічний тип" вірних. Отже сьогодні на цьому відтинку спокій, щось в роді спільного волинсько - московського церковного фронту... протилежно до другого волинсько-московського фронту — червоного, дуже активного в останньому часі, про що свідчать короткі, але красномовні вістки польської преси (численні арештування).

III.

Завішення зброї на відтинку розмосковлення церкви не можна розуміти так, що „українізаційна акція" зовсім припинилася. Ні. Вона тільки набрала трохи іншого характеру — більш мирного, глибшого, розрахованого на дальшу мету.

Один із проявів цієї акції заслуговує на особливу увагу — це перекладна й видавнича праця, що є фундаментом цілої акції навернення православної церкви до старих традицій і народнього духа.

Дня 7. II. 1935 р. при т-ві Петра Могили в Луцьку повстала богословська секція, яка взяла на себе видавати церковно-богослужбові і взагалі релігійного характеру книжки українською мовою. Вже при кінці того року секція видала „Православний молитовник для дітей" в накладі 5.000 прим. Наклад швидко розійшовся і прийшлося його повторювати. Всього вже випущено понад 50 тисяч примірників.

Для праці над перекладом текстів на українську мову повстала у Варшаві (замість комісії при митрополії, яка перестала існувати) при Українському Науковому Інституті „Комісія Перекладу Святого Письма й Богослужбових Книг". Голова Комісії — митрополит Діонисій, заступник голови — директор Наукового Інституту проф. О. Лотоцький. Для праці-ж на місцях повстало на Волині дві перекладові підкомісії: в Луцьку під головуванням єпископа Полікарпа (Сікорського) і в Кремянці під головуванням проф. М. Кобрина. Обидві підкомісії, які працюють у порозумінні а буває й спільно, мають за собою вже кілька викінчених і виданих праць. Треба зазначити, що праці підкомісій (переклади) відсилають до перевірки Українському Науковому Інститутові і друкують тільки після його апробати.

Комісія перекладу при Інституті в Варшаві опрацювала переклад й видрукувала: Літурґію св. Йоана Золотоустого й Псалтир та починає друк Літургії Василя Великого й Літургії Раніш Освячених Дарів, а також підготовила до друку Апостола.

Одночасно друкується в Варшаві і в митрополитальній друкарні почата перед 14-ти роками згадана вище Богослужбова Євангелія. Буде це епохальне видання. На жаль, друк іде дуже поволі: видрукували тільки двох евангелистів.

Найбільше число видань (правда, дрібніших) має за собою богословська секція т-ва ім. Петра Могили в Луцьку. Її заходом вийшли такі книжки: 1). Православний молитовник для дітей, ціна 10 сот. (вичерпане), 2). Малий богогласник, ц. 15 сот. (вичерпане), 3). Замість крашанки для українських дітей, ц. 10 сот., 4). Чин Тайн св. Хрещення й Миропомазання, ц. 60 сот., 5). Православний молитовник для молоді (видання виправлене й доповнене) ц. 10 сот., 6). Чин Тайни Шлюбу, ц. 60 сот., 7). Чин Панахиди, ц. 60 сот., 8). Партитура співів Літургії Йоана Золотоустого, ціна 10 зол., 9). Партитура співів Панахиди, ц. 3·50 зол., 10). Чин Тайни Сповіді, ціна 60 сот., 11) Чин молебнів, ц. 60 сот., 12). Літургія Йоана Золотоустого (передрук праці Українського Наукового Інституту в Варшаві), ц. 1.50 зол., 13). Октоїх, ц. 3.50 з. і 14). Акафист, ц. 60 сот. Підготовано до видання: Часослов та Вечірню й Утреню. (Всі згадані видання продають у відділах Книгарні Наук. Т-ва на Волині, в книгарні „Центральній" в Рівному та в інш.).

Як бачимо, поволі й тихо йде поважна перекладна та видавнича праця, яка незабаром дасть українські богослужбові книжки для усіх служб.

IV.

Але...

Є й тут речі, для невтаємничених людей зовсім незрозумілі.

Головою Комісії Перекладу Святого Письма й Богослужбових Книг при Українському Науковому Інституті в Варшаві є голова св. Синоду, найвищий церковний достойник, митрополит Діонисій, який разом з іншими членами комісії стверджує правильність перекладу й апробує книги до друку.

Як зразок подаємо одну з ухвал Комісії:

„Переклад Літургії св. Йоана Золотоустого на українську мову, виконаний Українським Науковим Інститутом, визнати за згідний з грецьким оригіналом, в місцевих особливостях з уживаним Святою Автокефальною Православною Церквою в Польщі церковно-славянським перекладом". Голова Комісії, Митрополит Варшавський і всієї Польщі Діонісій. Заступник Голови, директор Українського Наукового Інституту О. Лотоцький.

Отже чи можна ці книги з ухвалою цих щодо вірности їх перекладу голови Православної Церкви в Польщі вживати в богослуженні, чи ні? Звичайний вірний відповість: „Можна", бо, очевидно, на те й роблять люди переклади та друкують богослужбові книги. щоб уживати їх для хвали Богові.

А виявляється, що ні. Це лише „наукові" богослужбові книги, а не книги до церковного вжитку. Виходило б, що ці книжки, як духовні, так і світські люди можуть читати собі, таксамо, як праці з природознавства, історії й т. д., але, борони Боже, не вільно з них молитися Богові.

Ну, а якби хтось таки почав з них молитися, то зробив би гріх? Здається, ні, бо вони ні на йоту не відступають від книг грецькою та славянською мовою, з яких вільно молитися Богові.

А може не вільно вживати їх лише тому, що вони в українській мові? Може тому, що вони в українській мові, то молитва була б гріхом, злочином і Бог її не приняв би?

Направду, можна заплутатись і похитнутися у своїй вірі. І таку „спокусу" бачимо на кожному кроці.

Тому не лише бажано, але й необхідно, щоб апробовані самим митрополитом Діонисієм для „наукового читання" богослужбові книги якнайшвидше дістали благословення й до вжитку в богослуженні.

Подібна неясність, половинчатість і нездецидованість дуже й дуже шкодить церкві, викликуючи ріжні нездорові коментарі й ферменти серед мас вірних.

Чи допускальне це в сьогоднішній добі?

Православний.

Яка правдива мова Закарпаття?

КАРПАТОРУСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ҐУБЕРНАТОРА ГРАБАРА

Це питання могло би видатися комунебудь смішним. Після історій з плебіцитом у справі шкільних підручників, після якого обманені громадяни, які в добрій вірі голосували за „руськими" підручниками, маючи на увазі українські, довідавшися, що у школі заводять російську мову, масово протестують, після величавого зїзду „Просвіти" та імпозантного зібрання „Учительської Громади", що виявили велику силу українства, просто ніяково питатися, яка правдива мова Закарпаття, бож не може бути на це питання двох відповідей. Та всеж довідуємося, що можуть бути дві відповіди, якщо не три.

Що закарпатські москвофіли вмовляють у всіх і вся, що правдива мова народу на Закарпатті „русска", тобто російська, не дивуємось. Але коли ґубернатор Закарпаття дає у цій справі баламутні інформації чужим журналістам, то це трохи дивне.

В „Курієрі Варшавскім" (ч. 239 з 1-го вересня ц. р.) п. Єжи Пшевєчерський умістив свою розмову з ґубернатором Закарпаття Константином Грабарем. Про актуальні справи ґубернатор Грабар сказав:

„Перед кінцем цього року треба чекати реалізації другого етапу автономії та, що за цим іде, розписання виборів і зібрання краєвого сойму, до компетенції якого, між іншим, належатиме полагода місцевих справ, церковних та шкільних питань. Тепер у наших школах панує хаос. Одні вчителі, російської орієнтації, викладають по російськи, ще інші **в нашій правдивій мові — карпаторуській, що є засаднично старославянською мовою.** (підкреслення наше — Ред. „Діла"). Це, зовсім природно, дуже шкідливий стан, бо вводить хаос та розбиває нашу єдність. Треба теж знати, що наскільки російська „біла" еміґрація поводилася льояльно і не мішалася до місцевих справ, то українська еміґрація веде тут свою акцію в недопускальний спосіб. Широкі народні маси спокійні та льояльні, а боротьба йде серед інтеліґенції, що тратить щораз більше політичну геґемонію. Поза численними партіями діють тут у нас дві центральні Національні Ради — українська Волошина і руська д-ра Камінського. Підкарпатські русини розділені теж під віроісповідним оглядом — на уніятів і православних, які є в меншині. Якщо йде про нашу молоду інтеліґенцію, то вона дістає посади в місцевих урядах, не виключаючи поліції та жандармерії. Але відчувається тут брак учителів у звязку з величанським розвитком шкільництва, а також правників, інжинірів та лікарів. Розвиток країни великий. Повстають нові дороги і гостинці. Посуваються праці в ділянці електрифікації, видно великий господарський поступ, розвинулася кооперація. Підноситься здоровля села завдяки густій сітці амбуляторій".

У своїй розмові ґубернатор Грабар підкреслив шкідливість національного хаосу в шкільництві. Алеж своєю заявою про „правдиву мову Закарпаття" він цей хаос тільки збільшує. Невже ґубернатор Закарпаття справді думає, що його концепція — про яку ми зрештою знаємо з інших його розмов — карпаторуського народу та карпаторуської мови обєднає люд-

ність Закарпаття? Хіба не промовляє йому до переконання отой стихійний зріст української національно-політичної свідомости? А може п. губернатор Грабар хоче піти проти того руху зі своїм „карпаторуським" прапором та своєю „старославянською мовою"? Вже були на світі такі експериментатори і їх доля незавидна.

П. губернатор виявив у своїй розмові з польським журналістом дуже багато прихильности до російської „білої" еміграції. Чи, бува, його „карпаторущина" не етап до мови тієї „льояльної" еміграції? Це була би політика, але політика карколомно небезпечна.

Цікаве, що розмова п. губернатора з польським журналістом випала саме на час, коли рішається доля чехословацьких меншин. І саме в тому моменті п. губернатор пускає такі баламутні інформації про національний характер країни перед чужим журналістом, який в Ужгороді чув мадярів, жидів, русинів, чехів, німців і циганів, а про національний характер міста знає сказати тільки те, що в ньому видно багато жидів

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 7 вересня (26 серпня) 1888.

„В ДУСІ ВНУТРІШНЬОЇ РОСІЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ"

В передовій статті п. н. „Німці на Україні" читаємо:

„Кілька днів тому у статті „Неґаторам" подали ми чисельні відносини чужинців на Руси. Показалось, що на 21 міліонів населення на наших землях находиться вже нині над 4 міліони неавтохтонів. Це продукт російської політики на Руси. Таких відносин не було ні за часів панування Польщі, ні в часі коли свобідна Україна по переяславськім договорі в 1654 р. злучилась з імперією Олексія Михайловича. Щойно в міру, як російські державні мужі фасону Орлових і Потемкінів почали свобідно і без контролі орудувати Україною, набувати землі і заселяти їх на власну руку, товпа чужинців почала валитись на Україну. Робилось це в дусі внутрішньої російської політики. В міру, як на українській землі вводили чужинців, нищили вольности і привилеї автохтонів. Чужинців уважали найвідповіднішим засобом, щоб ними підірвати матеріяльну силу русько-українського народу. По двох віках прийшло вкінці до того, що чужина безперестанно находить наші землі, тішиться матеріяльним добробутом, особистими й національними свободами, а руський нарід, залишений на Божу опіку, спинений у свому розвитку, темний і безпорадний, виходить цілими масами на поселення аж на східні окраїни Азії, в приамурський край".

ПЕРЕД ГОСТИНОЮ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ В ІТАЛІЇ

„Здається, що внаслідок великих заходів Кріспіого збереться під Неаполем в часі гостини німецького цісаря в Італії велика фльота союзних держав, до якої прилучаться також й англійські кораблі. Тою демонстрацією хоче Італія дати доказ, що рівновага на Середземному Морі належить до справ охоплених союзом".

В ПЕРЕМИСЬКІЙ ПАРАЛЕЛЬЦІ.

„В руських ґімназійних паралельках у Перемишлі будуть учити: п. Г. Цеглинський, управитель паралельок, латинську і німецьку мову, релігію о. Дацко з Пралкович, руську мову п. Ружицький, математику і природні науки п. Труш, а ґеографію д-р Антоневич. Паралельки поміщені в ґімназійному будинку, де відреставровано простору салю накладом коло 200 зр."

У справі примусового виселювання українських громадян Чортківщини.

В останніх днях чортківський староста доручив ріжним громадянам чортківського повіту рішення на письмі з наказом покинути найдалі 5. ц. м. чортківський повіт, бо у противнім випадку видаленому загрожує кара арешту від 6 тижнів і гривна. Такі накази у справі виселення дістали майже всі селяни, яких колинебудь покарав окружний суд у Чорткові за приналежність до ОУН, або за кольпортажу нелегальної літератури. Між іншим такий наказ дістав Павло Фіґоль, господар з Калинівщини, Іван Школьний, рільник зі Звиняча та Мирослав Чорненький зі Скородинець. Мирослав Чорненький вів книгарню „Культура" в Калуші пів року до травня 1938. р. Опісля мусів з Калуша виїхати, бо калуський староста виселив його і заборонив йому цю книгарню далі вести. Тому Мирослав Чорненький приїхав до дому своїх батьків у Скородинцях і тут чортківський староста доручив йому рішення з дня 27. серпня ц. р., яким забороняє йому перебувати на терені цілого чортківського повіту. Мирослав Чорненький був караний за злочин державної зради ще в 1931. р. і свою кару давно відсидів. Від того часу не мав ніколи ніякої справи ні судової ні адміністраційної.

Родини всіх виселенців у розпучливому положенні. Виселені — це здебільша молоді господарі, які мають на утриманні родини з дрібними діточками. Свої родини утримують як рільники з ведення рільного господарства. Коли-ж тепер мусять негайно покинути свої господарства, то їх нещасні родини наражені на голод і нужду, бо відома річ, що жінки виселених не можуть дати собі ради самі з веденням господрства та вихованням дрібних дітей. До того йде тут про спокійні особи, які, хоч були колись засуджені на більшу чи меншу кару, але по відбутті своїх кар поводяться прикладно і поправді нема причини забороняти їм мешкати в Калинівщині, Скородинцях чи Звинячі, себто в місцевостях, віддалених кільканадцять кільометрів від Збруча. З другого боку самі виселенці не знають, що зі собою зробити, бо не мають де приміститися.

З цих то причин наші компетентні політичні чинники повинні занятися цією справою і вжити всіх можливих заходів, щоб припинити масове виселювання ріжних наших громадян (усіх виселених тепер є 30 осіб). Якщо-ж цьому не можна запобігти серед теперішніх обставин, то звичайна гуманність наказує нам занятися приміщенням виселенців поза граничним поясом та допомогти їм підшукати відповідні варстати праці.

Злучені Держави Пів. Америки анулюють закон про невтральність?

З американських офіційних джерел повідомляють, що през. Рузвельт готовий скликати негайно конґрес на випадок поважних подій у Европі. Тоді він предложив би конґресові внесок змінити або анулювати закон про невтральність, що зрештою автоматично вигасає у травні 1939.

Авас подає, що минулої неділі Рузвельт спинився в околиці Вашинґтону.

ДЕФІЦИТ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

За два перші місяці нового буджетового року (що почався 1. липня) було 646 міліонів долярів дефіциту; минулого року в тому часі було лиш 372 міл. дефіциту. Дохід зменшився у порівнанні з минулим роком з 863 на 799 міліонів, видатки збільшилися з 1235 на 1495 міліонів.

—o—

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 25.

КЕЙЛЕНК ВІЛЛІ. 7

Швестка.

III.

Вайнбергер після зустрічі з Параскою побіг просто до Швестки.

— Пане капітане! То якесь нещастя, а не вчителька.

— Яка вчителька?

— Нова.

— Нова? Молода? Панна.

— Я знаю, чи панна?! Знаю, що сама одна і що проти держави... Йой, що вона говорить—! Вона в жидів не хоче мешкати, вона країнка, пане капітане...

— Але чи молода?

— Ну, що значить молода? Моя Матильда також молода...

— Слухай, Шльомо, добре, що ти тут... Скажи, як там з підписами на школу?

— Ах, пане капітане, ті ґазди простаки такі, що най їх шляг трафить... Кажуть, нащо нам ще чехословацької школи, коли вже маємо свою?...

— Ой, Шльомо, щось справа затягається, а вже початок шкільного року. Дивись, тут маю листа з Ужгороду від одного надрадника, мого камерада... Питає, що є з тим? Кажу тобі, Шльомо, останній раз: не збереш підписів — не дістанеш в цьому році допомогової кукурудзи для роздачі бідним... Чим скоріше діло зробиш, тим краще для тебе...

„Пане капітане, ви знаєте мене... Для вас я все зроблю... (Щоб ти здох! — додав Шльома в души). Але тепер боюся цієї нової вчительки... Буде мешкати в якогось ґазди... Напевно в Царя, бо де інде моглаб?... А управителя вже не слухає... Йой-ой-ой!

Швестка доторкнувся рукою до чорного вуха з таким виглядом, ніби вуса догори підкрутив, і промовив:

— То вже, Шльомо, моє діло... Учительку я беру на себе..- кхм... кхм... Ти тим не журись.. Якоїсь там баби не злякаємося.

А Параска Шкварка з кирпатеньким трошки носиком зацвіла маком у Царя в хаті і зовсім була неподібна до баби. Дівчина, як горіх.

Вона саме допомагала старій Царисі впровадити телятко до хліва, як з вулиці почула.

— Здраствуйте, колеґіне.

— Добрийдень, пане управителю! Дивіться, яке симпатичне телятко... Так хоче жити в хліві, як я у Вайнберґа...

Управитель зразу насупився.

— Госпожа колеґіня! Я імію вам дачто сказати, но до комнати не імію времени заходити. Будьте так любезна, на одно слово..

Параска підійшла.

— Очень ся інтересует о вас капітан... Любил би з вами говорити. Полезно будет про вас, есля там зайдете....

— Та я вже добре знаю, хто такий той ваш капітан. Знаю, як він і кукурудзу роздає через жида бідним, і як з учителями поводиться, і як старостів по своїх селах скидає, а наставляє своїх комісарів... Знаю, не бійтеся!..

Управитель навіть оглянувся навколо, чи ніхто не слухає.

— Капітан дуже человік вмітельний.. Во Ужгороді іміет високія приятельства... А при том голова. Хотя ви не любите поступати соотвітственно до совітів старших колегов, но я еще раз совітую: зайти....

— Нотар не є для мене ніякий службовий зверхник, щоб я мала йому складати візиту.. Взагалі, чую що його капітаном звете ви та панотець, а селяни просто кажуть „клапоухий"... Пощо ми маємо перед кожним зайдою лягати на землю?"

Управитель аж рукою замахав з переляку.

— Колеґіне, ви молода і не знаєте, які можете іміти послідствія своей необдуманости... До свиданія.

— До побачення

Ця перша невдача не стільки Швестку розгнівала, як здивувала, бо він у Закаблуках до такого не звик.

Коли Параска Шкварка сюди приїхала, то він мав уже під собою такий ґрунт, як бетон. Він перед роками довбнею упав на Закаблуки й околицю. Приїхавши він покликав до себе священника, і той навчав, що кожна „власть предержаща есть од Бога". Швестка йому виложив по-русскому, як на долоні, про Сибір, про русскій народ і ґімназію, про великий бій, де завдяки йому, Швестці, та його камераду капі-та-ну Глоушкові, вони перемогли, хоч це й коштувало Швестку пів уха. З цього моменту отець превелебний і цілі Закаблуки та вся околиця знали, що новий нотар є „бувший ґімназ професор" і „бувший капітан" і герой, що проливав кров ухом.

Далі покликав був Швестка й управителя школи. І цей зявився і прослухав ту саму лекцію. Крім того Швестка зразу приклав науку Одстрчила і з притиском зазначив, що єдиним ворогом республіки, крім німців, є так звані українці, і що він, нотар, не потерпить ніякої політики, спеціяльно української. Управитель повертався за Швесткою цілим тулубом і з вогкими очима запевняв пана капітана, що він невтралний, „до політики ся не мішае, тутешний", і що всі вчителі в ближчій околиці такі самі, крім двох помічних учителів Петрушки й Божуха, що закінчили Торговельну Академію в Мукачеві. Вони українці, але вчать на щастя ще під його управительською рукою.

— Ага, кажете, ці двоє непевні? Харашо, харашо! (Одстрчил казав усе записувати — холера той Одстрчил, — який він мудрий!)

Записав Швестка декого. Вчать там і там!!.. Що? І читальню „Просвіти" заложили! І навіть провадять в ній працю? Ну, знаєте... То вже забагато..

(Далі буде).

Хто кого тероризує?

ЯК „СЛОВО НАРОДОВЕ“ РОБИТЬ „НАПАД БОРИТЕЛІ УКРАІНЬСКІХ“.

Трапилася в Чижикові біля Львова така подія: В неділю 4-го ц. м. відбувався в тому селі польський фестин на будову „Дому Людового“. Відбувався він у лісі за селом. Вечором поляки з сусіднього села Чишок верталися через Чижиків додому. Верталися в дуже веселому настрою з криками, протиукраїнськими вигуками, пострілюючи собі час до часу.

Більш-менш у тому часі скінчилися в домівці читальні „Просвіти“ сходини у звязку з закінченням дитячого садка. Вийшли звідти старші громадяни і громадянки з дітьми. Один з веселих фестинових гостей вистрілив з якогось втинка коло тих, що вийшли з читальні, при чому вистріл був такий несподіваний та близький, що між українцями счинився переполох. На цей стріл, що вже долив тільки оливи до вогню, зареагували українці чинно. Почалася метушня, серед якої фестинові гості, що перед тим виявляли дуже багато відваги, стали панічно втікати. І тілько.

Що робить з цієї події, в якій провокація українського населення очевидна, ендецьке „Слово Народове“? Воно під наголовком „Напад борителі украіньскіх на млодзеж польскон в Чижикове“ пише, що фестин відбувся в найбільшім порядку, але як поодинокі групи учасників фестину верталися до своїх сіл, „на громадку молоді з сусідніх Чишок напала в селі Чижикові більша група українських сепаратистів. Сигналом до нападу був голосний вибух якоїсь петарди, після чого банда, озброєна у вили і коли, каміння і цегли, кинулася на поляків, що не сподівалися чогось подібного. Напасники засобилися в цеглу на недалекій будові польського „Дому Людового“. Цілий напад тривав дуже коротко. При окликах „Бий мазурів“ закидали групу з Чишок камінням та цеглами і кільканацять осіб потурбували колами й вилами. Ясна річ, що в тих умовинах не дійшло до ніякої контракції, особливо, що від напасників упало також кілька револьверових стрілів“.

Таким чином „Слово Народове“ піддає думку, що чижиківські українці просто упланували напад на „млодзеж польскон“ і виконали це на умовлений знак — вибух якоїсь петарди.

Делегація українських громадян з Чижикова, що була в цій справі у повітового старости, заявляє, що нема мови про те, щоб хтонебудь з українців стріляв чи зачепив поляків, які верталися з фестину. Цілу подію вони описують так, як це ми згадали на початку і це посвідчить ціле село.

Та все-ж „Слово Народове“ робить з цього „напад борителі украіньскіх“. Воно пише з цього приводу аж передову статтю, в якій робить крик, буцімто український терор поширюється „на безборонну польську людність“. І домагається інтервенції центрального уряду, щоб зломив цей терор. Признаємо, що почався терор, але терор, від якого не має спокою українська людність Чижикова. І домагаємося, щоб влада вже раз вмішалася і той терор припинила

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

Платня учителів з вищою освітою.

На останньому засіданні рада міністрів приняла розпорядок у справі зміни дотеперішніх постанов про платню цих учителів нижчих фахових шкіл, які крім нормальних фахових кваліфікацій мають скінчені високі студії, чи інші спеціяльні студії. Таких учителів зрівняють під оглядом автоматичного авансу з учителями прилюдних шкіл з вищими, чи теж спеціяльними студіями.

Крім того принято розпорядок до ст. 56 декрету президента Польщі про річеві воєнні чинитьби. Згадана стаття уповажнює міністра хліборобства накладати на власників, посідачів чи управителів сільських господарств обовязок підготови господарств до продукції, що відповідалаб потребам оборони держави

—o—

БОЛЬШЕВИКИ ЗЛОВИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

На Ледовому Океані дійшло до сутички між двома німецькими травлерами та совітськими сторожевими суднами. Один травлер утік, другий зловили; доля його залоги невідома.

—o—

КАНАДА ПОСТАЧАЄ ЛІТАКИ ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

Канадійський уряд згодився на будову бомбових літаків для Франції, з огляду на те, що французька політика вповні згармонізована з британською.

„Остання дошка рятунку“.

Комітет будови римо-католицького костела в Рожнові, коло Заболотова, надіслав на адресу одної нашої установи таке письмо надруковане на цикльостилі і з печаткою комітету будови:

RODACY CHRZEŚCIJANIE

Garstka Polaków zagnana okrótnym losem na kresy wschodnie, rzucona w tłum owładniętych ideą komunizmu ukraińców, skazana na zdeprawowanie i wynarodowienie — wydaje ostatnie tchnienie.

By nie zapomnieć o naszej polskości i od czasu do czasu nawiązać kontakt z Bogiem, a zarazem i stać na straży, jako placówka R. P. — wyłoniliśmy ze swego szczupłego grona Komitet, który miał się zająć wybudowaniem kościółka, który by mógł wyrwać nas z grożnie wyciągających się w naszą stronę drapieżnych szpon czterech cerkwi, łakomych na nasze dusze.

Było to jeszcze przed nastaniem kryzysu gospodarczego, to też jutrzenka nadziei świeciła nam jasno i zdołaliśmy zebrać niewielki fundusz, który został obrócony na wystawienie fundamentów i murów. Na pokrycie dachu i sprawienie ołtarza trzeba było zaciągnąć pożyczkę. Gdy kościół tylko został nakryty dachem, nadszedł kryzys i zgasił naszą jutrzenkę, a zadłużone mury stały się dla nas widmem koszmarnym z powodu ciążącego na nas za ich wystawienie długu.

Stoją mury ponure i stoi dług zaciągnięty w Kom. Kasie Oszcz. w Kosowie Huculskim z każdym miesiącem wzrastający z powodu procentów, których pomimo nadludzkich wysiłków zbieranych drogą dobrowolnych składek i urządzania imprez dochodowych, nie możemy wypłacić.

To też postanowiliśmy chwycić się ostatniej deski ratunku i zwrócić się do Szanownego Pana, by raczył łaskawie udzielić choćby skromnej pomocy zadłużonemu Komitetowi.

Wdzięczni zgóry z serdecznym Bóg zapłać pozostajemy.

Komitet budowy rz. kat. kościoła w Rożniowie:
Ks. Prob. Rozlepiło; M. Szczawiński; St. Klimczak; A. Kozioł; J. Griesgraber; J. Stawański; J. Kolan; J. Myckan.

Цей лист говорить сам себе і всякі коментарі зайві

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА. 1

Кінець і початок шкільного року

В МИНУЛИХ ЧАСАХ У ЛЬВОВІ.

Коли вже на „Баденері“ при вул. Тереси в городі політехніки й на узбіччях Цитаделі зацвили акації та солодкий їх запах наповняв повітря і мішався з опянливими пахощами ясмину з Єзуїтського городу і святоюрської площі, не було у хлопчиськів охоти до науки. Ще одна партія фізики чи всесвітньої історії, ще неспокій звязаний з „промоцією“ з того чи іншого предмету і думки усіх линули до близьких вакацій. Просто не можна було всидіти в класі. Майже кожний з нас робив собі свого роду календар зі сумою годин з кожного предмету, що залишилися ще до кінця року десь від половини червня починаючи, аж на 14. липня кінчаючи і по кожній відбутій годині скреслював її з вдоволенням. „Дивися, вже тільки 30 латин, 24 грек, 15 математик!“

А сонце так гріло, а на Вульці, в Залізній Воді, на Сновкові, Погулянці, в лісах коло Чортівської Скали був такий приємний холод і росли там такі чудові фіолетні дзвінки, сині незабудьки й волошки, червоні маки, білі конвалії та сторчики! Не хотілося нічого робити. Коли прийшла шкільна математична задача, мучилося над нею тільки двох-трьох „штреберів“ з перших лавок, а решта класи лише ждала на поступи їхньої праці і один за одним з дальших лавок ішов ніби мачати перо в їх каламарах, запамятував собі поодинокі тригонометричні і аналітичні знаки та числа, „відвалював“ їх на своєму зшитку, а від нього всі його сусіди. „Прозайкери“ бралося вже безлично до книжки, а як котрий зразковий „куйон“, що прийшов з якоїсь „заказаної“ провінції та не набрав ще львівського „шліфу“ і почуття львівської солідарної відповідальности одного за всіх і всіх за одного, сидів просто та не дав собі пришпилити на плечах картки з Закшевського чи іншого джерела гімназійних мудрощів, діставав такого „зеца“, що не робив вже жадної опозиції. Хвилювання не припинялося навіть на гімназійному грищі, де ми грали, чи не перші у Львові, вовсім „регельрехт“ на годині обовязкової у нас руханки копаного мяча під проводом нікого іншого, як тодішнього вчителя руханки і пізнішого Директора Держ. Інституту Фізичного Виховання проф. д-ра Пясецького. Тоді часто-густо мяч замісць у брамку, летів на катедру, або таки в голову германіста кс. д-ра Пехніка, що замучував у партері сему чи восьму „Б“ ріжними Кльопштоками і Ґрільпарцерами. Ми мали „фрайду“ а бідні „колеги“ з „Б“ крім цього коротшу чи довшу перерву в науці і могли собі з нами „рикнути“ так голосно, що ціла Уейського і Баденіх отвирала з цікавости вікна.

А коли було годі сидіти, тоді йшлося „поза школу“. Боже, що це була за приємність! Чоловік зашився десь в якійсь бічній алеї Стрийського Парку, Високого Замку, чи просто ідеального городу Стрільниці або поклався на межі між цвитучим збіжжям на Кайзервальді чи при березі Пасіки на Погулянці, дивився в блакитне небо, мріяв про якусь зі своїх коханих дівчаток, деклямував: „А кеди бендзєш мойон жонон“, чи у хвилинах туги „Смутно мі Боже“ чи врешті скандував улюблену тему шкільних задач „Праца то ест наша бронь, праца людзі ушляхетня“ і навіть не спостерігся, що це вже перша година, що треба іти до дому на обід, відповісти на питання, що то було в школі і потім написати собі свідоцтво недути та батька чи маму на ньому підписати і то якнайкраще, тимбільше, що „Клеменс“ якому автентичність підписів батьків на того роду свідоцтвах виявлялася підозріла, просив батьків на конференціях зложити собі до актів зразки оригінальних підписів. Ґрунт був тільки, щоб на нас десь у поворотній дорозі з прогульки не впав якийсь „бельфер“, передовсім суворий Ціслo. Але на це чоловік мусів бути приготований і мав вимівку, що власне ішов до якоїсь аптики, (що була на поворотній дорозі), по каплі до зубів, або інший лік, залежно, очевидно, від змісту свідоцтва. Так, „наука — це гарна річ — але сонце краща“ і „навіть Господь Бог симпатизує з тими, що ходять поза школу, бо він любить молодь“ — сказав недавно до радія бувший „четвертак“ Корнель Макушинський (восьма „Б“ з річника 1903) та з цієї причини також він залюбки ходив поза школу.

(Далі буде.)

Сторінка без політики.

Двобій слона з паровозом.

У джунглях півострову Малякка живе ще й нині багато диких слонів. Вони зовсім не є небезпечні для маляйських сіл, але багато пакостять, бо невідомо з яких причин слоні не люблять телеграфічних стовпів та залізничих рейок. Дуже часто буває таке, що слоні нищать електричні проводи, або залізничі рейки на просторі кількох кільометрів.

Недавно трапився на маляйськім півострові двобій слона зі залізничим поїздом.

Вантажний поїзд виїхав із стації Телюк Асан і у віддалі 500 м. від стації Чікус натрапив на слона, який розложився преспокійно на рейках. Тому, що слон не звертав найменшої уваги на свист льокомотиви, машиніст мусів задержати поїзд. Щоб відстрашити слона, він пустив на вигідного хоч упертого велитня джунглі струм гарячої води. Це схвилювало слона до тієї міри, що він кинувся на поїзд і намагався трубою зломити комин на машині.

Тоді машиніст завернув поїзд і відтак повним розгоном віхав на впертого слона. Зудар із льокомотивою мав для звірини фатальні наслідки. Сила розгону паровозу скинула слона з насипу із розторощеним черепом та поломаними кливаками. Кулею з кріса скоротив хтось із подорожніх муки звірини.

—o—

Збирачі недокурків у париському ратуші.

Двацять літ тому в Парижі дуже популярним типом був збирач недокурків папіросок та цигар. Такі збирачі узброєні в довгі палиці з гострим тонким гачком на кінці вміли вживати свою зброю з небувалою вправою. Вони збирали недокурки на вулицях, у каварнях, кінах, театрах та у всіх прилюдних місцях, в яких вільно було курити. Недокурки перероблювали відтак на папіроски найдешевшої сорти. Від кількох літ професія збирачів недокурків щезла, мабуть тому, що збільшився загальний добробут і мало хто купував. Тепер зявилися в Парижі знову збирачі недокурків і вони здобули собі навіть признання париської міської влади, яка дала їм дозвіл збирати недокурки в репрезентаційних салях париського маґістрату після нарад, сходин та балів, що їх там уладжують.

—o—

Подружжя, яке має разом 214 літ.

Співробітник білгородської „Політики" віднайшов у полудневій Сербії, в селі Чайлі подружжя Манасієвичів, яке разом має 214 літ.

Обоє вони вродилися у 1831 р. й мають тепер по 107 л. Не зважаючи на свій Метузалемів вік вони ще незвичайно сильні й бадьорі та ведуть своє сільське господарство без чужої помочі, завжди веселі й говірливі.

Харчуються старенькі дуже скромно. Кукурудзяний хліб, цибуля й перець — це їх звичайна пожива. Мясо їдять тільки в зимі. Багато літ вони не пють ніяких спіртних напитків. Зате жінка й муж дуже багато курять. На їх глибоке переконання, тютюн — це саме і причина їх довговічности та здоровля. Пятьдесять літ тому на їх село напали арнавти й Манасієвичі мусіли забарикадуватися в хаті та відстрілюватися. Коли вони вже все, що було в хаті, зїли, то піддержували себе 10 днів лиш куренням, і від тієї пори вони повірили в цілющу силу тютюну.

Ніхто з подругів ніразу в житті не хорував. Старому Манасієвичові почали рости цього року зуби, в чому він добачує знак, що ще довго поживе.

Старушку знають у цілій околиці, як лікарку й вона має доволі велику „практику" серед жінок.

Княжна, що не визнає цивілізації.

Губернатор Мінданао і Сулю на Філіпінах мав геніяльну думку: він рішив вислати до Америки войовничу княжну й наслідницю престолу племени Моро. Він мав надію, що по повороті з Америки княжна стане піонірокою цивілізації серед своїх підданих та причиниться до злагіднення їх звичаїв.

На жаль, сподівання губернатора не дали бажаного висліду. Княжна Таргате Атік Кірам, яка мала внести цивілізацію до свого племени, що числить 300.000 голов — зовсім не піддалася цивілізації. Хоч її побут в Америці тривав кілька літ, вона негайно після повороту до краю відкинула усі привички, які їй впоювали, коли була студенткою в Іллінойс.

Таргате найкраще почуває себе в хаті, в якій мешкають її піддані. Помадки до уст, футра та вибагливі сукні — це давне минуле для княжни. Сьогодні її одяг знова творить гаптований саронґ. Її гостро спиловані зуби забарвилися знову на чорний колір, тому, що вона завжди жує бетель.

Княжна перейняла тільки один американський звичай: раз уже розвелася зі своїм чоловіком й тепер має другого мужа, Дату Буйонґен, який є бодай їй вірний, бо її попередний муж виявляв сильні тенденції до багатоженства.

Змагання губернатора, щоби спонукати княжну визнати американські звичаї, не повелися. Тепер навіть сам він каже, що найкраще, коли филипинець залишається таки филипинцем.

—o—

Чудесна дитина.

Пятилітній хлопчина Ґрев Сумерс з Коно у Злучених Державах уміє так знаменито наслідувати голоси найріжнороднiших птахів та звірят, що його заанґажували до одної фільмової фірми в Голівуді з платнею 200 долярів тижнево.

Батьки чудесної дитини обезпечили її талант в одному з обезпеченевих товариств на суму сто тисяч долярів. Цю суму мають виплатити на випадок, якби хлопчина стратив працю у фільмовій фірмі чи то з причини мутації голосу, чи то з причини якихнебудь інших змін в укладі уст, язика, чи зубів, які дають йому змогу так знаменито наслідувати голоси птахів і звірят.

Карієра сина Рузвельта.

Джон Рузвельт, син президента Злучених Держав вернувся із своєї пошлюбної подорожі і перед кількома днями почав працювати на своїй новій посаді. Він став урядовцем у торговельних складах фірми „Віліяма Файнліна сини". Як першу платню дістає він 18 долярів тижнево.

Цієї платні не вистане йому навіть на заплату мешкання, яке коштує 100 долярів місячно. Та, очевидно, син президента не залишиться довго на такій мізерній посаді. Це лише перший ступінь у його дальшій карієрі.

Хто завинив світову війну.

Нема того, хто перший назвав цісаря Німеччини, Вільгельма, „виновником війни". Ніхто до цього не признається, хоч ціла юрба політиків брала в тому участь. Дивно, що навіть Льойд Джордж умиває зовсім руки від тієї справи у своїх записках про париську мирову конференцію. Він так змальовує цю справу, неначеб за ввесь час своєї виборчої кампанії не проголосив ніколи філіпіки проти цісаря Вільгельма. Льойд Джордж доказує, що такий внесок зголосив на засіданні англійської ради міністрів льорд Керзон, міністр закордонних справ. Ми довідуємося при цій нагоді, що справжнім автором закиду, що Вільгельм є виновником світової війни, був Клемансо, [...] так про цю справу виповівся:

„Судова розправа проти цісаря Вільгельма булаб одною з найбільш імпозантних [...] історії. Варто булоб поважніше призадуматися над тією справою."

Тоді королівські дорадники дістали [...]чення опрацювати меморіял. Відтак льорд [...]кенгед відчитував той меморіял на раді міністрів та захоплював товаришів своєю [...] та льоґікою, що особливо підкреслює Льойд Джордж. У дійсності той меморіял є своєго роду архитвором. Рішальним аргументом [...] те, що не можна виступати проти котрогобудь із підданих цісаря, заки його самого не потягнуть до відповідальности, чи то з приводу наступу на Бельґію, чи з приводу [...] війни. Ця справа розбилася з причини [...]вища голяндського уряду. Мирова конференція п.ручила доручити в Газі ноту, яка домагалася видачі цісра Вільгельма. За пять днів [...] спіла до Парижа відмовна відповідь.

Великий замір провідників антанти ск[...]св на... нічім.

—o—

Найбільша загадка Скотленд Ярду.

Багатий і статочний англієць Франк Нюленд, приблизно 40-літній мужчина мав багато знайомих, з якими вдержував дружні товариські звязки. Недавно він запросив до себе кількох приятелів, яких почастував пляшкою віскі зі содовою водою. Жінка Нюленда теж пила віскі.

Раптом в одному менті Нюленд зісунувся без сили з крісла та заки прибув покликаний негайно лікар, він серед страшних мук помер.

Коли прибули агенти Скотленд Ярду, вони ствердили, що у віскі була якась отрута, що миттю викликує смерть. Тоді виринуло питання: хто й коли тієї отрути насипав до шклянки?

Ціле товариство складалося крім Нюленда та його жінки ще з шістьох мужчин. Вони всі пили теж фатальну віскі й вона їм ні дрібки не пошкодила. Не було найменшого сумніву, що отрути насипав хтось саме в тому менті, коли Нюленд наливав свою чарку, бо пані Нюленд налила собі віскі безпосередньо після свого мужа. Переведене слідство не дало ніякого успіху. Всі мужчини, що були присутні підчас трагічної події, не викликують найменшого підозріння й важко подумати, щоб хтонебудь із тих хотів отруїти Нюленда.

Слідство, переведене серед прислуги теж до нічого не довело. В самогубство теж важко було повірити, бо не було ніяких причин, які доказували би, що Нюленд хотів наложити на себе руку.

Смерть Нюленда вважають у Льондоні найбільшою кримінальною загадкою сучасної доби.

Вірний пес.

В містечку Вальданіо (Італія) арештували за якийсь малий промах мандрівного торговця. Арештованого відвели карабінери до вязниці. За арештованим ішов його пес, який не хотів ніяким чином розлучитися зі своїм паном. Зворушений тою собачою вірністю вязничний сторож узяв пса до себе. Тепер кожного дня приходить під вікно келії свого пана та витає його радісним бреханням. Відтак іде він спокійно знову до мешкання сторожа.

Правнича сторінка.

Перед виборами до міських рад.

Щойно в „Деннику Законів" з 29. серпня ц. р. (ч. 63 поз. 480 і 481) оголошено виборчі ординації у справі виборів до міських і сільських рад. Тому, що вже в короткому мабуть часі уряд розпише вибори до міських рад покищо по більших містах, реферуємо найважніші постанови закону з 16. ц. м. про вибори міських радних.

I.

Вибори міських радних **спираються на засаді загального, рівного, тайного і безпосереднього голосування. Виборці голосують на кандидатів** заздалегідь правильно зголошених.

Число радних.

Число радних залежить від числа населення дотичних міст. І так **міста, що мають 5.000** мешканців, вибирають **12 радних; понад 5.000 до 10.000 мешканців — 16; понад 10.000 до 25.000 мешканців — 24; понад 25.000 до 40.000 мешканців — 32; понад 40.000 до 60.000 мешканців — 40; понад 60.000 до 120.000 мешканців — 48; понад 120.000 до 180.000 мешканців — 56; понад 180.000 до 400.000 — 72; понад 400.000 мешканців — 84;** м. Варшава — **100.** Число населення устійнюють на основі загального спису населення.

Хто має право голосувати?

На кандидатів до міських рад має право голосувати кожний польський громадянин без ріжниці полу, який має право вибирати послів до сойму і бодай від року від розписання виборів мешкає на просторі дотичного міста. Умовина однорічного замешкання не торкається власників та посідачів нерухомостей по містах; умових і фізичних працівників, які є на державній службі або публично-правних установ; вояків публичної служби; світського і черничого духовенства; членів родин згаданих осіб і почесних громадян міста. Це право голосування буде припинене з хвилиною доручення акту обвинувачення за злочини, загрожені додатковою карою втрати публичних і громадянських прав.

Хто може бути вибраний міським радним?

Міським радним може бути вибраний кожний громадянин, який має сам право голосувати і скінчив перед розписанням виборів 30 років та володіє польською мовою словом і письмом.

Виборчі округи і райони голосування.

Місто ділиться на виборчі округи, а ці на райони голосування, що начислюватимуть до 3.000 мешканців. Виборча округа, що має до 3.000 мешканців, може творити один район. Кожна виборча округа і кожний район голосування повинен бути суцільний територіяльно. Місто, що має до 5.000 мешканців, може творити одну виборчу округу. На одну округу в місті не може припасти більше ніж 8 мандатів. Поділ на округи і райони голосування перевірить влада, що розписує вибори. Число мешканців округи і району устійнюють на основі євіденції руху населення.

Розписання виборів.

Повітовий староста розписує вибори в містах, що не є виділені зі самоуправного союзу і **воєвода** у більших містах, що є виділені зі самоуправного союзу — устійнюючи день виборів і голосування. Вони теж виконують нагляд над виборчими справами.

Виборчі комісії.

У містах, поділених на виборчі округи і райони голосування, покликують головну, окружні і районові виборчі комісії. Головна, окружні і районові виборчі комісії складаються з предсідника і 4-ох членів. Предсідника й одного члена кожної виборчої комісії покликує влада, що розписує вибори; інших членів вибирає маґістрат. Предсідником і членом виборчої комісії може бути лише виборець, який володіє польською мовою словом і письмом. Городського суддю можна покликати на предсідника головної виборчої комісії лише в порозумінні з президентом окружного суду; суддів окружного, апеляційного і Найвищого Суду в порозумінні з президентом дотичного суду. Виборець, який кандидує на міського радного, тратить право бути предсідником або членом виборчої комісії. Ніхто без оправданих причин не може відмовити бути членом виборчих комісій. До важности рішень виборчих комісій необхідна явність предсідника і бодай двох членів. Рішення западають більшістю голосів. Один з членів комісії зладжує протокол нарад, що його підписує предсідник і всі приявні на засіданні члени комісії. По правосильности виборів виборчі комісії розвязуються на основі самого закону.

Спис виборців та оголошення виборчого календаря.

Бурмістр чи президент міста зладжує списи виборців, окремі для кожного району у двох примірниках. Ці списи доручує опісля представникам окружних виборчих комісій не пізніше ніж **14-го дня** від розписання виборів у містах, що мають **15.000 мешканців;** 20-го в містах, що мають **понад 15.000 до 60.000** мешканців; **25-го** в містах, що мають **понад 60.000** мешканців.

Найпізніше 10 — 16 — 20 дня по розписанні виборів, залежно від вище згаданого числа мешканців, головна виборча комісія оголосить плякатами: поділ міста на виб. округи і райони голосування; склад головної, окружних і районових виборчих комісій; домівки і години урядування головної й окружних комісій; дні, години і місце виложення спису виборців і вношення рекламацій; число радних, що їх мають вибрати в кожній виборчій комісії; дні, години і місце зголошення кандидатів або лист кандидатів; число виборців, які мають право зголосити кандидатів чи пак листу кандидатів для кожної виборчої округи.

Оголошення списів виборців і рекламації.

Списи виборців будуть виложені в домівці окружної комісії від 16—22—27. дня, залежно від числа мешканців дотичного міста, по розписанні виборів і то без перерви 5 годин денно від 10. до 12. і від 17. до 21-ої год. Рекламації можна вносити з причини: невписання до спису управненого до голосування; 2) втягнення до спису особи, неуправненої до голосування. Рекламації з причини невписання управненого полагоджує окружна комісія і наказує доповнити спис виборців або повідомляє дотичну особу, що її рекламацію полагоджено неґативно. Щож торкається рекламацій з приводу втягнення до спису неуправнених до голосування окружна комісія розглянувши рекламацію — відкидає її або повідомляє дотичну особу, що буде скреслена зі спису виборців. Зацікавлений виборець, якого торкається рекламація, має право внести спротив до окружної виборчої комісії до двох днів по доручені йому повідомлення у справі відмовного полагодження рекламації. Не пізніше ніж 25- 31- 40-го дня по розписанні виборів окружна виборча комісія переведе відповідні зміни у списах виборців внаслідок рекламацій. З цією хвилиною списи виборців є остаточно устійнені і не можна переводити в них ніяких змін. Голосувати мають право лише особи вписані до устійненого остаточно спису виборців. Такий спис виборців буде виложений два дні до публичного перегляду в домівці окружної виборчої комісії, починаючи від 27- 33- 42-го дня по розписанні виборів. Перед голосуванням предсідник окружної комісії пересилає устійнені вже списи виборців предсідникам районових виборчих комій.

Обіжник у справі обмеження екзекуції

ПРОТИ ВЛАСНИКІВ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

В „Урядовім деннику Міністерства скарбу" з 23. червня ц. р. (ч. 23) обіжник міністра скарбу з 12. серпня у справі обмеження екзекуції проти власників сільських господарств. Обіжник **наказує стримати до 15. жовтня ц. р. усі екзекуційні кроки проти власників сільських господарств,** щоб стягнути податкові та інші державні належитости і претенсії всіх інших вірителів, **якщо вимірений їм ґрунтовий податок за 1938 р.** (обі сплати без самоуправних додатків) **не перевищає 60 зол. Щож торкається власників сільських господарств, яким вимірено ґрунтовий податок за 1938 рік у квоті понад 60 зол.** (обі сплати без самоуправних додатків) обіжник дозволяє висилати їм лише пригадки та доконувати заняття рухомостей і надвишок землеплодів та інвентаря. Екзекуцію можна виконати щойно по 15. жовтні ц. р. **Одначе навіть перед днем 15. жовтня ц. р. можна вести екзекуцію** проти тих власників сільських господарств, яким вимірено понад 60 зол. ґрунтового податку та які мають більші податкові залеглости (перевищують 60 зол.). На ліцитації за податкові залеглости не вільно продавати землеплодів ні інвентаря таких платників, хочби була надвишка.

НОВИНКИ.

— Чергові сходини Українського Лікарського Товариства будуть у пятницю 9. вересня ц. р. в год. 7-ій увечір у домівці Товариства. На сходинах виголосить д-р Нарциз Лукіянович відчит п. н.: „Зразок терапевтичного ефекту через т. зв. аналізу проявів у випадку неускладненої парапатії". 1886

— Управа Т-ва Абсольвентів Торговельної Школи „Р. Ш." повідомляє, що перші сходини членів по вакаційній перерві відбудуться в четвер 8. вересня 1938 в год. 19.30 в домівці Т-ва вул. Куркова, 14. а. На порядку дня: Гутірка з дискусією на організаційні теми. 1893

— Перед великим святом з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України в Почаєві. В суботу 10. ц. м. і в неділю 11. ц. м. відбудеться в Почаєвській Лаврі і в Почаєві велике свято з нагоди 950-ліття хрещення України. На свято прийде коло 50 процесій та тисячі вірних-прочан. У святі візьме участь архиепископ Олексій з Кремянця, що по Службі Божій виголосить проповідь. Отже свято буде маніфестацією глибокої релігійности усіх верств українського населення Волині і доказом великого зрозуміння ваги християнської віри в минулому й майбутньому української нації. По богослуженні відбудеться святочна академія.

— Хор Евгена перед мікрофоном. Напевно неодин з аматорів легкої, приємної пісні дивувався, що відомий з виконання їх український хор ревелерсів Евгена не показується перед публику. Для цих маємо несподіванку: в середу 7. ц. м., в год. 14.35, хор Евгена виступить з 25-хвилинним концертом перед мікрофонами львівського радія і своїм прихильникам та співолюбним землякам докаже, що він живе, працює над собою й має щораз кращі успіхи. У програмі концерту, який з приємністю радіослухачі вислухають, композиції Евгена Козака, Весоловського і Р. Купчинського. — В год. 14. тогож дня щотижнева ґазетка по українськи з Варшави.

— Далі виселюють українців з ліського повіту. Повітове староство в Ліську, письмом (ч. Поль. 15/543/38) з дня 19-го серпня ц. р. виселило п. **Івана Ґеряка** с. Михайла з **Бандрова Народнього** і заборонило йому перебувати 10 років у всіх прикордонних повітах. Причиною виселення є правосильний присуд окружного суду в Яслі за перепачковування літератури ОУН з Чехословаччини. Це вже третій з черги випадок виселення українців в останніх двох місяцях.

— Хто виграв на льотерії? У нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 65695. 25.000 зол. на ч. 37603 118567. 10.000 зол. на ч. 39825 120618. 5.000 зол. на ч. 2619 61577 98156 129445. 2.000 зол. на ч. 15870 35919 37648 38722 65409 66219 86066 95545 97114 118255 130084 145621. 1.000 зол. на ч. 1258 9903 11888 15910 16325 19448 20576 30220 32273 30189 36201 46203 46985 57961 66913 75663 75995 84834 90005 92223 92880 97232 103756 104750 108198 108850 109101 111154 112967 118585 120022 127849 131193 135270 144246 146384 148640.

— Забороняють вивіски в українській мові. В печеніжинському повіті заборонили означувати місця продажі тютюну вивісками в українській мові. Такі вивіски на думку покликаних чинників можуть бути тільки в польській мові.

— Крадіж у фільмовому павільоні на Сх. Торгах. У фільмовому павільоні на Сх. Торгах невідомий злодій украв аматорський апарат до накручування фільмів, перероблений зі старого апарату Цайс Ікон. Апарат, що його модель походив ще з 1904 р., мав чисто наукову вартість. У звязку з цією крадіжкою загострили нагляд над цінними експонатами у фільмовому павільоні, де виставлено м. ін. перший апарат творця кінематографії Люміера.

— Комуністи перед судом у Львові. Перед трибуналом окружного суду почався в понеділок процес проти Степана Перетятка, Натана Шапіри, Міни Штерн, Івана Козака та інших підсудних за приналежність до КПЗУ. Арештований І. Козак із Холмщини признався, що належав до КПЗУ,але вступив з партії, бо переконався, що комуністичний лад це найстрашніша неволя для українського народу. Слідство виявило, що підс. Натан Шапіра з Дрогобича грав у комуністичнім русі визначну ролю і брав участь у конгресах в Москві та закупив для партії друкарню у Варшаві. Шапіра якийсь час був виключений з партії, опісля був секретарем КПЗУ. Процес буде тягнутися кілька днів.

— Таємничий влом до суду в Монастириськах. Минулої ночі невідомі вломники дісталися до городського суду в Монастириськах, розбили вогнетривалу касу і забрали 430 зол. готівкою і значки судової оплати вартости 1385 зол. Згаданий влом виглядає дуже таємничо, бо вломники не залишили ніяких слідів. Ба що більше. Двері і вікна кімнати, в якій була каса, зовсім ненарушені. Влада веде енергійне слідство.

— Зудар поїзду з трамваєм. У Катовицях мало що не дійшло в понеділок 5. ц. м. до страшної катастрофи. З трамваєм з дітьми, що їхали до школи, зударилася льокомотива поїзду. У трамваю повстав переполох, але на щастя ніхто з подорожніх не був ранений, лише кількох було потовчених. Слідство виявило, що трамвай переїздив через залізничий шлях, бо не була замкнена перегорода.

ВОЖД ЕСТОНСЬКОЇ АРМІЇ ВАЖКО ХОРИЙ.

Минулої ночі важко занедужав на ангіну начальний вожд естонської армії Ляйдоннер. З огляду на високу температуру й на вік стан його здоровля важкий. Ляйдоннер дуже заслужений для визволення Естонії, тому його недуга викликала загальне пригноблення.

——o——

СОВІТСЬКИЙ УРЯД НЕ ПЕРЕПУСКАЄ ЧЕРЕЗ СВОЮ ТЕРИТОРІЮ СВЯЩЕННИКІВ.

Уряд СССР заборонив своїм закордонним представникам під якиминебудь умовинами давати транзитні візи для священиків, монахинь та катехитів, що хотілиб переїхати через СССР на Далекий Схід.

——o——

— Загинув німецький корабель з 60-ма учениками. Німецький шкільний вітрильник „Карфанґер" загинув з 60-ма учениками. Всякі розшуки за кораблем не дали ніяких вислідів. У звязку з тим оголошено в Німеччині загальну жалобу. В понеділок 5. ц. м. всі німецькі торговельні кораблі спустили прапори до половини щогли.

— Совітські високі школи без студентів. Хоч речинець записів студентів на академічний 1938-39 рік совітські високі школи кількакратно пересували — число кандидатів таке мале, що совітська преса бє з цього приводу на тривогу. До педаґоґічних інститутів в Мінську, Вітебську, Гомелі, Могилеві й Орші записалося ледви кількох студентів.

— Рекорд американської летунки. На одномоторовім літаку перелетіла американська летунка Жакелін Кошран трасу Льос Анджельос-Ню Джерсі, довгу 3950 км. з пересічною швидкістю 401.880 км. на годину. Летунка установила одночасно світовий рекорд швидкости для жінок з вислідом 470.365 км. на годину.

— Зимова Олімпіяда в Сен Моріц. Міжнародній олімпійський комітет затвердив в суботу 3. ц. м. проект, що в столиці Фінляндії Гельсінках відбудуться Олімпійські Ігрища в 1940 р. Зимова Олімпіяда відбудеться в Сен Моріц в Швайцарії.

— Число крематорій в Німеччині зросте. Дотепер у Німеччині було 114 крематорій. Тепер ведуть інтенсивну пропаґанду за паленням тіл і тому число крематорій ще зросте.

Спорт.

СТЕПАНЯК ВІЦЕМИСТЦЕМ БИДҐОЩІ.

Участь Степаняка в наколесницькім бізі за мистецтво Бидґощі (т. зв. біг до німецького кордону) була нагоною нагодою, в якій наш знаменитий змагун міг виявити свою високу форму. Здобути віцемистецтво і осягнути друге місце на далекому, чужому терені, серед зовсім інших чужих умовин, при сильній конкуренції — це справді неабиякий успіх. Такий успіх дуже важко вибороти й він іноді вартісніший, як два або навіть три успіхи, здобуті на власнім терені. Цей успіх Степаняка цінний ще й тому, що нашого мистця переслідував жахливий пех і що не багато треба було, а він узагалі не станув до перегонів. Якби не той пех, мабуть мистецтво Бидґощі був би здобув [illegible] український наколесник.

Як воно було з цим пехом? По дорозі з гостиниці на місце старту тріснуло Степаняковi колесо від ровера. Неділя — крамниці позачинювані. Просто сядь і [illegible]. І мабуть небагато до цього треба було, бо справді Степанякові закрутилися сльози в очах. Стільки сил [illegible] ти зі Львова до Бидґощі, щоб не станути [illegible] старті!.. На щастя провідникові наколесників [illegible], що виїхав із Степаняком, удалося з важким трудом віднайти якогось механіка і по довших ворожбах Степаняк знову сів на ровер.

Та судді не ждали й випустили всіх інших змагунів саме кілька секунд заки Степаняк з'явився на старті. Не було вже часу ні забрати харчів, ні [illegible] лека майоріли сорочинки змагунів, що [illegible] швидше. Не збентежившися стратою часу на [illegible] старт, Степаняк виcтартував останній і по кількох [illegible] лівках починяв доганяти суперників. Згодом не лише догнав, але й перегнав.

До півметy зарисувалася чолівка, яку [illegible] Степаняк та Яблонський. Крім того [illegible] наколесники Гдині, Познаня, Варшави, Лодзі й [illegible]. За півметом Степаняк відривається від чолівки і лишає на 300 м. за собою своїх суперників. [illegible] голод не приятель і дістався змагунові [illegible] у знаки. Хоч Степаняк він певно біг, але [illegible] жде на другого з черги наколесника, щоб від нього дістати поживу або воду. Та він не мав уже ні [illegible]

Проклямація Гітлера у Нірнберґу

У вівторок перед полуднем відбулось офіційне відкриття націонал-соціялістичного конгресу в Нірнберґу. Ґавляйтер Вагнер відчитав проклямацію Гітлера, який підкреслює вагу партії в управі держави та боротьбу нац.-соц. руху з міжнародним жидівством. Дальше канцлер дементує вістку, немовби перед конгресом Німеччина заключила якийсь новий пакт, торкається господарського положення Німеччини і згадує про фашизм.

Европейські старшини командують арабськими повстанцями у ПАЛЕСТИНІ.

В англійських комунікатах не було згадки про недавню велику битву з арабськими повстанцями коло Геброну. У тій битві араби виявили дуже добрий вишкіл, дисципліну та пристосували зовсім нову тактику. Говорять, що з арабським начальним комітетом співпрацює кількох европейських старшин.

——o——

Літвінов виїхав до Женеви.

Крізь Варшаву переїхав Літвінов по дорозі до Женеви. Він їде через Париж, а не через Прагу, — можливо тому, щоб підкреслити, що по дорозі не буде порозумівається з чехословацьким урядом.

——o——

Політична голодівка індійських паріїв.

17-ох представників найнижчої індуської верстви, паріїв, вийшло до Вардаа, де сядуть перед домом Ганді і голодуватимуть, доки не сповнять їхніх домагнь, м. ін. щоб їм припала одна міністерська тека в уряді Центральних Провінцій. Ганді, як голова індуського комітету, до якого належить більшість мандатів у парляменті Центральних Провінцій, має вирішний вплив на склад уряду тих провінцій.

Проти Ганді вживають тактики пасивного опору, яку він сам винайшов для боротьби проти Англії.

другого, бо сам ужива, залишаючи стільки води, щоб всему вистачило до кінця. Довший час Степаник іде разом з Яблонським. У Наклі, 15 км. перед метою дістав Степаник воду від кібіців. Із сушінки Степаника скористав Яблонський і втік за мотором. Степаник намагається спершу дігнати Яблонського, одначе гоподний пьлунок починає сильно дошкулювати і Степаник радне-рад мусить арестися боротьби та іде на мету преспокійно не висилкуючися, як другий.

Остаточна клясифікація бігу така: 1) Яблонський (Торунь) в часі 4,24; 2) Степаник у часі 4,26. 3) Жолинський (Гдиня). І Яблонський і Степаник побили минулорічний рекорд траси на 10 хв. Організація бігу слабо, прийняття шире. Степаник дістав за друге місце чашу на власність.

ПРОГРАМА IV СОКІЛЬСЬКИХ КРАЄВИХ СПОРТОВИХ ЗМАГАНЬ,

що відбудуться 9., 10. і 11. вересня ц. р.

Субота, 10. вересня в год. 15-ій на площі „Сокола-Батька": Побратими: Передбіги 100 метрів. Скок удовжінь. Передбіги 400 метрів. Стусан кулею. Передбіги 200 метрів. Біг 1.500 метрів. Гінці 4Х100 метрів.

Посестри: Кулі. Передбіги 60 метрів. Скок увисочінь. Передбіги 100 метрів. Півфінал 60 метрів. Гінці 4Х60 метрів.

Неділя 11. вересня в год. 9-ій рано:

Побратими: Скок увисочінь. Півфінал 100 метрів. Мет диском. Півфінал 400 метрів. Трискок. Півфінал 200 метрів. Біг 800 метрів. Півфінал гінців 4Х100 метрів.

Посестри: Фінал 60 метрів. Скок удовжінь. Півфінал 100 метрів. Мет ратищем. Передбіг 200 метрів. Фінал гінців 4Х60 метрів.

Неділя, 11-го вересня в год. 15-ій.

Побратими: Фінал 10 метрів, Скок жердкою. Фінал 200 метрів. Фінал 400 метрів. Мет ратищем. Фінал гінців 4Х100 метрів. Біг 5.000 метрів. Гінці 800+400+200+100 метрів.

Посестри: Фінал 100 метрів. Мет дрючком. Фінал 200 метрів. Біг 800 метрів. Гінці 200+100+75+50 метрів.

СПОРТОВІ НОВИНКИ

Боксери України стрінуться пієї неділі з боксерською вісімкою А-клясового Рекорду. Ця стріча відбудеться в год. 11 передполуднем у салі театру Колісей, при вул. Совинській.

Новозаснована дружина львівських копунів „Буревій" грала минулої неділі товариські змагання з Дніпром у Винниках, які закінчилися перемогою винниківських копунів у відношенні 6:4.

Русь втратила перші пункти. Русь виказує цього року жахливу форму хамелеона. По високих перемогах приходять зовсім несподівані невдачі. Такою великою несподіванкою була програна Руси на власнім грищі з мукачівським мадярським клюбом МШЕ у відношенні 5:5 (0:4). Втрата 2 пунктів на власнім грищі в перших змаганнях буде дуже болюча й важко буде відтак ці втрачені пункти віднушувати. До перерви МШЕ вів 4:0, щойно після перерви напад Руси сяк-так розігрався і здобув трое воріт зі стрілів Чавчінова, Мозера й Фазена.

У фінальних змаганнях Ференцварош — Славія за чашу Середущої Европи воріт Славії боронив відомий український спортовець із Закарпаття та колишній воротар Руси — Бокшай. Якби не Бокшай, то Ференцварош міг був цю стрічу навіть виграти.

Чеська Державна Ліга. Недільні стрічі за мистецтво чехословацької Державної Ліги дали такі вислідн: Шл. Острава — Братислава 2:2 (2:2), Кладно — Батя Злін 4:3 (2:2), СК Пльзень — СК Лібень 2:1 (2:0), Жіденіце — Находь 1:1 (1:0)

ДРУГІ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ РЕМІСНИЧО-РОБІТНИЧОЇ ТА КУПЕЦЬКОЇ МОЛОДІ.

Дня 18. вересня ц. р. відбудуться на площі Сокола-Батька другі спортові змагання української працюючої молоді, получені з легкоатлетичними змаганнями Карпатського Лещетарського Клюбу.

Другі спортові змагання працюючої молоді відбудуться під гаслом: „Лицем до працюючої молоді". Кілько є української реміснячої, купецької і робітничої молоді та як вона живе, це питання, на яке сьогодні ніхто не може відповісти. А це питання не малої ваги. Бо ця молодь, це наш майбутній міщанський стан.

Тисячі пієї молоді є в самім Львові. Тяжким мозольним життям здобуває вона нужденний прожиток та фахове знання.

Про фізичне виховання, про спорт, не може бути й мови. І коли молодь інших народів при помочі спорту розвиває свою фізичну здібність, коли молодь села любується досхочу сонцем і свіжим повітрям, працююча молодь міста мусить у той час вдихувати у свої молоді груди бруд міста, зарazки сухіт та інших хоріб.

Із цим лихом мусимо боротися. Український купець, реміслик чи промисловець мусить знайти час для своїх учеників-термінаторів на спортове життя. Українське громадянство мусить дати матеріяльну підставу фізичному вихованню працюючої молоді. Зелені спортові площі хай зароїться від української працюючої молоді. Спортові товариства і організації молоді хай заповняться новими членами, що у спільнім змаганні будуть здобувати силу духа і гарт тіла.

Програма Других Спортових Змагань Української Працюючої Молоді.

1) Дружиновий хід на 5 км. 2) Біг навпростець на 2000 м. 3) Біг навпростець на 3000 м. 3) Біг навпростець на 1000 м. 5) Олімпійські гінці. 6) Штафета юніорів 4Х200 м. 7) Скок удалечінь. 8) Скок увисочінь. 9) Мет ратищем, 10) Мет кулею. 11) Мет диском. 12) Лискавковий турнір копаного мяча.

Організаційний Комітет Других Спортових Змагань Української Працюючої Молоді

✠ Посмертні згадки.

Климентина з Авдиковських Лисинецька, вдова по гр.-кат. пароху Космача, померла 5. вересня ц. р. в домі своєї доньки Леонтини в Космачі у 87. році життя.

З Покійною сходить у могилу одна з найкращих наших жінок-патріоток, визначна громадянка, що ціле своє життя цікавилася національним життям і брала живу в ньому участь. Вона в молодому віці, як дружина бл. п. о. Емануїла Лисинецького, належала до тих жінок, що допомагають своїм чоловікам у громадській і національній праці. Був це час великого національного піднята на Поділлі, коли духовенство цієї частини нашого краю, під проводом о. Якова Гудика, занялося організацією українського села, вело просвітню та економічну працю, основувало читальні „Просвіти" та крамниці, пильнувало громадських виборів, проводило вибори до сойму й парляменту, ані трохи не занедбувало своїх священичих обовязків. До того майже всі ці священики були високо освічені люди, знали европейські мови (о. Емануїл Лисинецький зовсім вільно говорив німецькою, французькою, англійською, російською, латинською, польською й українською мовою), високо ставили давній клясичний світ, яким захоплювались, а дискусії на празниках чи родинних святах скидалися на розмови на сходинах наукових товариств. По домах панувала атмосфера великої культурности, невсипучої праці та любови до всього рідного. У такій атмосфері виростало й молоде покоління, що заражувалося від батьків патріотизмом. Отака атмосфера панувала і в домі панства Лисинецьких у Васильківцях під Гусятином, де о. Емануїл на кожному кроці зазнавав помочі своєї тихої, безпретенсійної, господарної в толішніх часах тяжко недужої дружини (недуга печінки!).

Це торкається не тільки громадської праці, але й домашніх справ. Хоч матеріяльні відносини були не дуже принадні, всі діти (6 доньок та один син) дістали освіту (в Чернівцях).

В 1896 р. пок. о. Емануїл перенісся до Космача й там бл. пам. Климентина починає свою діяльність: організує місцевих гуцулів, збирає космацькі вишивані взори, пісні, перекази, зноситься з В. Шухевичем, доставляє йому етнографічні матеріяли з Космача для його праці „Гуцульщина", листується з ним, дає поради та вказівки і т. д. Коли на шпальтах „Діла" почалася дискусія на тему відносин між батьками й дітьми, покійна під прибраним імям дала низку цікавих фейлетонів на цю тему, при чому багато використала із свого власного досвіду. В Космачі займалася читальнею „Просвіти", зорганізувала місцевих дівчат і жінок (згодом із цього виріс самостійний кружок „Союзу Українок), доставляла їм потрібної лектури та давала їм власні виклади, підтримувала гуцульське мистецтво. І коли 1914 р. так гарно вдалася для Коломиї гуцульська мистецька вистава, то це заслуга покійної, яка дала до неї почин і сама зорганізувала була для цієї вистави гуцульське весілля.

Підчас війни, коли Космач заняли російські війська, вишукувала між вояками українців, наділяла їх книжками, та, як могла, освідомлювала їх. Часто приймала сироти, виховувала під своїм оком і потім вивіновувала, коли ставали самостійними господарями. Свою працю, трохи у змінених формах, продовжувала й серед змінених політичних обставин донедавна. Смерть чоловіка (перед кількома роками) дуже покійну прибила, вона почала занепадати на здоровлю й від того часу поволі гасла, поки 5. вересня не закінчила свого життя. Смерть її, хоч і дожила такого поважного віку, викликала великий жаль серед місцевого населення й серед усіх, що її знали. Похорон відбувся в середу 7. вересня вранці при численній участи родини й космацьких і довколичних селян. В. Ій П!

альність, 21.10 Оперетковий вечір, розр. концерт у вик. орх., спів, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Веселий четвер, слово-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Найновіші плити (Варшава II).

Пятниця, 9. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Добридень наймолодшим: „Як хлопець Ниточка королем став" опов. Корн. Макушинського, пісеньки й мельодії, 11.00 Для шкіл: В. Реймонт, 11.30 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика у вик. орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та торг. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Отец Пантелихи та Заздрости, гутірка для старших дітей, 15.30 Репортаж із зрадіофонізованого шпиталю у Познані, 15.50 Господарські вістки, 16.05 Попурі з оперет II. Абрагама, орх., 16.45 Східна Галичина з вікна вагону, виг. Марія Домбровська, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт дутої орх., дует акордеонів, пісеньки, **17.45 Українські справи в польській літературі, в українській мові виг. д-р Конст. Кисілевський**, 17.55 Гальо, повір! 18.10 Шуман із пл., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 спів. речитал Володимира Дервіса в супр. форт., 19.20 20.55 Акт. гутірка, 19.30 Сплетні, І. ч. розр. концерту, орх., спів; у перерві „Що чувати" гутірка-діяльог, 20.45 Веч. денник, 21.00 Програмова резерва, 21.10 Друга част. концерту, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Концерт бажань, 23.00 Ост. вістки, метеор. звідомлення, гутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Легка й танц. музика (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 7. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 18.00 Нар. пісні, 19.00 20.00 Увертури й танки, орх., 21.30 Квінтет а-дур Шуберта, БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Дикий стрілець" оп. Льорцінга, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні, 22.15 Серінада, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 21.10 Орх. концерт, 22.00 Джез, ВІДЕНЬ 18.00 Пісні у вик. хору, 20.30 21.00 Бетовенові твори, 22.30 23.00 „Музика з Відня" розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.00 21.00 Симф. концерт, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.30 Розр. музика, 20.30 Популярна музика, 21.00 22.00 23.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, ПРАГА 12.45 Орх. концерт, 17.40 Концерт квартету дударів, 18.45 Сейнт-Мюзик, 22.30 Сольо на цимбалах, РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Розр. програма (у перерві в год. 21.30 Комунікати), РИМ 17.15 Концерт учеників муз. академії, 19.30 Розр. музика, 20.30 Муз. вечірка, 21.00 22.00 Комедія, СОФІЯ 19.05 Орх. концерт, 19.45 20.00 21.00 „Осудження Фавста" оп. Берліоза.

Четвер, 8. вересня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 18.00 19.00 Розр. музика, 20.10 Любовні пісні й нар. танки, 21.00 Орх., солісти, БІЛГОРОД 18.30 Серінада, 21.00 Нар. пісні, 22.15 Нар. музика, БРЮСЕЛЯ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пучіні, „Еспанські примхи" балет Рімського-Корсакова, БРАТИСЛАВА 20.05 Словацькі нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.30 Симф. концерт, 18.45 19.00 Циг. музика, 21.20 22.00 Орх. концерт, 22.30 Серінада, ВІДЕНЬ 10.00 Розр. музика, 12.00 Симф. концерт, 19.00 Концерт дутих інстр., КОШИЦІ 18.15 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Пісні, 19.30 Розр. музика, 21.30, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.15 Розр. музика, 17.40 Спів, 18.20 Сальон. музика, 21.05 Орх. концерт. РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Віол., 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Опера, РИМ 17.15 Форт., 20.30 21.00 Орх. концерт СОФІЯ 19.25 Популярна музика.

Пятниця, 9. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00, 19.00 Розр. концерт, БУДАПЕШТ 13.30 22.05 Циг. музика, 17.25 Віол., 19.30 Грецькі пісні, 20.30, 21.00 Орх. концерт., ВІДЕНЬ 18.00 Пісні у вик. молоді, 19.00 Розр. концерт, 21.30 Форт., ДРОЙТВІЧ 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, КОШИЦІ 18.10 Музика народів, (тоська музика), МІЛЯНО 17.15 Серінада, 19.30 камер. музика, 20.30 Популярна музика, 21.00, 22.00 „Фанфан ля туліп" оп. Люїджі Варнея, ПРАГА 18.30 Оперетова музика, 20.00 Хор, 20.25 Квартет, 21.10 Симфонія г-дур Дворжака, 22.30 Віол., РАДІО ПАРІ 19.00 Сольо на арфі, 20.15 Пісні, 20.30 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Ле прі Мартен" комедія Лябіша й Оже, РИМ 16.15 Танц. музика, 19.30 Камер. музика, 20.30 Муз. вечірка, 21.00, 22.00, 23.00 Симф. Концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.30 Відомші вальси, 19.00 Форт., 19.30, 20.00, 21.00 „Богема" оп. Пучіні.

Радіокутик.

РАДІОРОЗСИЛЬНЯ ДЛЯ РИБАЛЬСЬКОЇ ФЛЬОТИЛІ.

Французька Академія признала нагороду о. Іво за небуденну думку. Він товаришив французькій рибальській експедиції, яка вибралася до Нової Фундлендії на ловлю доршів. На ратунковому пароплаві він заінсталював малу висильну радіостацію, яку назвав „Радіо-Дорш" та яку цілковито сам обслуговував. О. Іво надавав для фльотилі щоденно авдиції зложені з вісток із краю, концерти з кружків та службу божу. Рибалки захоплювалися програмою та своїм дотепним опікуном.

30 ПАНІВ СМІТІВ ПРАЦЮЄ В ББК.

Тов. ББК видало розпорядження, щоб усі працьовники та співробітники цього тов. підписувалися повним іменем та прізвищем, тому що траплялися випадки різних непорозумінь. При цьому виявилося, що в ББК працює м. і. 30 Смітів та 26 осіб, які називаються Девіс.

СОВІТИ ЗАКОЛОЧУЮТЬ ЗАКОРДОННІ АВДИЦІЇ.

Німецька агенція подає до відома, що совітське ГПУ дістало від уряду спеціяльний кредит в висоті 50 міліонів рублів. Є це перша позичка на заколотну акцію, з метою забезпечити населення СССР перед шкідливими впливами заграничних радіостацій. Дальші 100 міліонів рублів дістане ГПУ ще цього року на дальшу успішну акцію в цьому напрямі.

АВДИЦІЯ ДЛЯ ІТАЛІЯЦІВ В ЕТІОПІЇ.

В часі літніх місяців висилають дітей та італійську молодь, в віці від 5 до 18 літ, над море або в гори на табори. Ці табори стали важними фашистівськими виховними станицями. В цьому році створено спеціяльні табори для дітей, яких батьки заняті в Абісинії при будові доріг та інших інвестицій. Ці батьки часто не бачили своїх дітей від року або двох. Щоб зробити приємність батькам та їх розважити, вислано до Аддіс Абеби спеціяльну трансмісію з табору „Африканських Дітей". В програмі виступили діти, а італійські слухачі в Етіопії признали цю авдицію за найкращу, яку будьколи вислала для них їх батьківщина.

МІЖНАРОДНІЙ КОНЦЕРТ З КАНАДИ.

28. жовтня видасть Канада великий міжнародній концерт, зорганізований Міжнародньою Радієвою Унією. Досі вже 40 країн зголосило бажання трансмітувати цей концерт, та правдоподібно всі 55 країн, які входять у склад Унії візьмуть участь в концерті.

РЕПОРТАЖІ З ЦІЛОГО СВІТА У ПОЛЬСЬКОМУ РАДІО.

Внаслідок порозуміння Польського Радія з радієвими організаціями за границею у П. Р. у Варшаві надаватимуть щотижня репортажі з важніших випадків в Европі та Америці, попередньо награні на кружках.

БІРЖА.

Львів 6 вересня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·92, 89·60 Долари американські 5.30·50, 5·28·50 Долари канад. 5.30·00—5.28·00. Фльорени гол. 289·58—286·15, Франки фр. 14·49—14·33, Франки швайцарські 119·85—120·55 Фунти англ. 25·92—25·32. Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·30—14·10 Кор. дан. 115·30—113·95 Кор. норв. 129·73—128·00 Корони шв. 133·04—131.55 Ліри італ. 22·50—21·30, Марки фінлян. 11·40—11·20, Марки нім. 70·00 — 72·00, Гельсинки 25·75—25·00, Марки нім. срібні 85·00 — 95·00

Папери.

4 і пів проц. в нутр. 67·00, 66.63 3 інв 1 ем. непот серія непот. 3 поз інв. 2 ем. 86·25 серія непот. 5. конверс. 69·00 прем. дол. 42·25 4 консол. 67·25

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 6 вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·70 зол.
молоко . . . . . 14—15 сот.
1 кг. яєць 1·35

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10